

II. DOCTRINĂ

EXECUTORIALITATEA HOTĂRÂRII DATE ÎN CONTESTAȚIA LA EXECUTARE – DELIMITĂRI ȘI CLARIFICĂRI CONCEPTUALE –

Prof. univ. dr. Evelina Oprina

*directorul Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu”
al Academiei Române*

Rezumat

În ceea ce privește semnificația atipică a termenului „executoriu” întâlnit în art. 651 alin. (4) C. pr. civ., apreciem că o mai mare acuratețe terminologică a legiuitorului s-ar fi impus, însă o tehnică legislativă perfectă este imposibil de atins în lipsa unor clarificări și delimitări conceptuale fundamentale, apte să limpezească natura și rolul diferite ale hotărârilor judecătorești pronunțate în cele două faze ale procesului civil. Hotărârile date în contestația la executare reprezintă dispoziții ce înlătură anumite incidente care perturbă bunul mers al procedurii execuționale, au caracter incidental și nu pot avea natura unor titluri executorii veritabile, în accepțiunea clasică a noțiunii. Așa-numita „executorialitate” a unei hotărâri date în contestația la executare se manifestă prin autoritatea pe care ea o reprezintă, prin consecințele pe plan procesual și profesional pe care le poate produce, găsindu-și resortul și susținând, în egală măsură, titlul executoriu primar și fundamental în procedură.

Detașându-ne de alți autori pe chestiunea unei așa-zise „executorialități” atașate încheierii de respingere a contestației la executare, opinăm ferm că nu există nicio justificare logică, rațională sau oportună pentru reținerea unui atare caracter (evident, cu excepțiile de care nu ne vom ocupa aici) pentru că o asemenea hotărâre nu afectează traiectul firesc și nu schimbă niciun element constitutiv al acțiunii executorii. De altfel, concluzia mai generală pe care o putem extrage este aceea că hotărârile date în contestația la executare au menirea de a concretiza titlul executoriu care stă la baza declanșării procedurii execuționale, prin mecanisme și măsuri clare și efective, fără să se interpună cu aceeași susceptibilitate în cursul firesc al procedurii, neavând o asemenea aptitudine. Și, ca o deducție de nivel principial, este de reținut că nicio hotărâre judecătorească care conține o soluție de respingere nu se poate bucura de atașamentul executorialității, acesta nefiindu-i necesar în lipsa unei creanțe de îndeplinit.

Cuvinte-cheie: executorialitate, obligativitate, titlu executoriu, creanță, contestație la executare, autoritate.

CARACTÈRE EXÉCUTOIRE DE LA DÉCISION RENDUE DANS UNE DÉFENSE A EXÉCUTION – DÉLIMITATIONS ET CLARIFICATIONS CONCEPTUELLES –

Résumé

En ce qui concerne la signification atypique du terme «exécutoire» utilisé à l'article 651, paragraphe 4, du Code de procédure civile, nous estimons qu'une plus grande précision terminologique de la part du législateur aurait été nécessaire, mais une technique législative parfaite est impossible à atteindre en l'absence de clarifications et de délimitations conceptuelles fondamentales, susceptibles de clarifier la nature et le rôle différents des décisions judiciaires rendues dans les deux phases de la procédure civile. Les décisions rendues dans le cadre d'une défense a exécution constituent des dispositions qui éliminent certains incidents perturbant le bon déroulement de la procédure d'exécution, ont un caractère incident et ne peuvent avoir la nature de véritables titres exécutoires, au sens classique du terme. La soi-disant « force exécutoire » d'une décision rendue dans le cadre d'une défense a exécution se manifeste par l'autorité qu'elle représente, par les conséquences procédurales et professionnelles qu'elle peut produire, trouvant son fondement et soutenant, dans une même mesure, le titre exécutoire primaire et fondamental dans la procédure.

En nous démarquant des autres auteurs sur la question de la soi-disant «force exécutoire» attachée à la décision de rejet de la défense a exécution, nous sommes fermement convaincus qu'il n'existe aucune justification logique, rationnelle ou opportune pour retenir un tel caractère (à l'exception, bien sûr, des cas que nous n'aborderons pas ici), car une telle décision n'affecte pas le cours naturel et ne modifie aucun élément constitutif de l'action exécutoire. D'ailleurs, la conclusion plus générale que nous pouvons tirer est que les décisions rendues dans le cadre d'une défense a exécution ont pour but de concrétiser le titre exécutoire qui est à la base de la procédure d'exécution, par des mécanismes et des mesures clairs et efficaces, sans s'interposer avec la même susceptibilité dans le cours normal de la procédure, n'ayant pas une telle capacité. Et, à titre de déduction de principe, il convient de retenir qu'aucune décision judiciaire contenant une solution de rejet ne peut bénéficier du caractère exécutoire, celui-ci n'étant pas nécessaire en l'absence d'une créance à exécuter.

Mots-clés: force exécutoire, caractère obligatoire, titre exécutoire, créance, défense a exécution, autorité.

ENFORCEABILITY OF THE DECISION RENDERED IN THE APPEAL AGAINST ENFORCEMENT – CONCEPTUAL DELIMITATIONS AND CLARIFICATIONS –

Abstract

With regard to the atypical meaning of the term "enforceable" found in Article 651(4) of the Civil Procedure Code, we consider that greater terminological accuracy on the part of the

legislator would have been required, but perfect legislative technique is impossible to achieve in the absence of fundamental conceptual clarifications and delimitations capable of clarifying the different nature and role of court decisions handed down in the two phases of civil proceedings. The decisions rendered in the appeal against enforcement are provisions that remove certain incidents that disrupt the smooth running of the enforcement procedure, are incidental in nature, and cannot be considered genuine enforceable titles in the classical sense of the term. The so-called "enforceability" of a decision given in an appeal against enforcement is manifested by the authority it represents, by the procedural and professional consequences it may produce, finding its source and supporting, in equal measure, the primary and fundamental enforceable title in the proceedings.

Distancing ourselves from other authors on the issue of the so-called "enforceability" attached to the conclusion of the rejection of the appeal against enforcement, we firmly believe that there is no logical, rational or appropriate justification for retaining such a character (obviously, with exceptions will not be addressed here) because such a decision does not affect the natural course and does not change any constituent element of the enforcement action. Moreover, the more general conclusion that can be drawn is that decisions handed down in appeals against enforcement are intended to give effect to the enforceable title underlying the initiation of enforcement proceedings, through clear and effective mechanisms and measures, without interfering with the natural course of the proceedings, as they are not capable of doing so. And, as a deduction of principle, it should be noted that no court decision containing a rejection cannot enjoy enforceability, as this is not necessary in the absence of a claim to be satisfied.

Keywords: enforceability, binding force, enforceable title, claim, appeal against enforcement, authority.

1. Amenajarea contextului de analiză

Tematica numărului de față și propunerea redactorului-șef al revistei ne-au provocat la o incursiune în abordarea reglementară, doctrinară și jurisprudențială conturată în jurul și în legătură cu contestația la executare în strădania de identificare a unei problematice demne de abordat prin interesul finalmente practic pe care trebuie să-l manifeste. Deși ne-am oprit la o chestiune de substanță îndeosebi teoretică, o apreciem totuși a fi de un prețios folos aplicativ în încercarea de limpezire a unor concepte și instituții procesuale cu care practicienii operează în vederea înțelegerii și completării semnificației noțional teoretice a unuia dintre efectele hotărârii judecătorești pe care Codul de procedură civilă îl reglementează în art. 433: puterea executorie.

Problematika în discuție își găsește germenii în specificitatea ce pare a se degaja în privința tematicii evocate prin raportare la caracterul hotărârii judecătorești pronunțate în materia contestației la executare. Procedând la investigarea reglementării subiectului în discuție, vom cerceta cadrul legal procesual pornind de la special înspre general, constatând că instituția contestației la executare este reglementată de prevederile art. 712-720 C. pr. civ., fără ca, din perspectiva executorialității hotărârii pronunțate de instanță, să decelăm dispoziții specifice în acest set normativ special. Semnificative pentru analiza de față sunt însă prevederile art. 720 C. pr. civ. având denumirea marginală „*Efectele soluționării contestației*” asupra cărora vom face pe parcursul analizei anumite raportări necesare. Pe de altă parte, analizând reglementarea de principiu a „*instanței de executare*”, se constată că, în condițiile art. 651 alin. (4) C. pr. civ., „*dacă prin lege nu se dispune altfel*,

instanța de executare se pronunță prin încheiere executorie, care poate fi atacată numai cu apel, în termen de 10 zile de la comunicare”. Pentru ca, ajungând la textele de drept comun, să constatăm că art. 433 C. pr. civ. statuează la nivel de principiu că „*hotărârea judecătorească are putere executorie, în condițiile prevăzute de lege*”. Tot astfel, art. 435 C. pr. civ., intitulat marginal „*Obligativitatea și opozabilitatea hotărârii*”, dispune că „*(1) Hotărârea judecătorească este obligatorie și produce efecte numai între părți și succesorii acestora. (2) Hotărârea este opozabilă oricărei terțe persoane atât timp cât aceasta din urmă nu face, în condițiile legii, dovada contrară*”.

Având în vedere specificul soluțiilor pronunțate în contestația la executare, se ridică cu asupra de măsură interesul clarificării conceptuale a noțiunii de „caracter executoriu” al hotărârilor instanței de executare prin raportare la următoarele posibile soluții, de altfel normative:

(i) în cazul admiterii contestației la executare, instanța, ținând seama de obiectul acesteia, după caz, va îndrepta ori anula actul de executare contestat, va dispune anularea ori încetarea executării înseși, va anula ori lămuri titlul executoriu. Cu titlu particular, dacă prin contestația la executare s-a cerut de către partea interesată împărțirea bunurilor proprietate comună, instanța va hotărî și asupra împărțelii acestora, potrivit legii. Iar în cazul în care constată refuzul nejustificat al executorului de a primi ori de a înregistra cererea de executare silită sau de a îndeplini un act de executare silită ori de a lua orice altă măsură prevăzută de lege, instanța de executare va putea obliga executorul, prin aceeași hotărâre, la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei, precum și, la cererea părții interesate, la plata de despăgubiri pentru paguba astfel cauzată.

(ii) În cazul respingerii contestației, contestatorul poate fi obligat, la cerere, la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării, iar când contestația a fost exercitată cu rea-credință, el va fi obligat și la plata unei amenzi judiciare de la 1.000 lei la 7.000 lei. În plus, atunci când contestația a fost respinsă, suma reprezentând cauțiunea depusă rămâne indisponibilizată, urmând a servi la acoperirea creanțelor constând în despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării în amendă judiciară sau a celor stabilite prin titlul executoriu, după caz, situație în care se va comunica executorului și recipisa de consemnare a acestei sume.

Mai trebuie precizat preliminar că, din punct de vedere procesual, hotărârea judecătorească produce o serie de consecințe pe care Codul de procedură civilă le reglementează în art. 429-435, iar ele constau în: dezinvestirea instanței de soluționarea procesului; autoritatea de lucru judecat, nemaifiind posibilă verificarea jurisdicțională a aspectelor deja tranșate în situația juridică a părților; puterea executorie; caracterul de înscris probatoriu; obligativitatea și opozabilitatea.

2. Puterea executorie și obligativitatea hotărârii. Corelații

(i) Reglementată în art. 433 C. pr. civ. ca efect al hotărârii judecătorești, „puterea executorie” și semnificația ei urmează a fi relevate prin recurgerea la celelalte prevederi legale care instituie condițiile executorialității, prevederi la care textul face trimitere. Astfel, abordarea angrenajului normativ actual evidențiază existența unor condiții de fond și de formă care circumscriu atribuirea caracterului executoriu unei hotărâri judecătorești, dintre care însă vom evoca pentru interesul analizei de față exclusiv cerința de fond ca hotărârea să conțină dispoziții susceptibile de a fi aduse la îndeplinire pe calea executării silită, aspect dedus din prevederile art. 628 alin. (1) C. pr. civ., potrivit cu care „*pot fi executate silit obligațiile al căror obiect constă în plata unei sume de bani, predarea unui bun ori a folosinței acestuia, desființarea unei construcții, a unei plantații ori a altei lucrări,*

încredințarea minorului, stabilirea locuinței și vizitarea acestuia sau în luarea unei alte măsuri stabilite prin titlul executoriu". Executorialitatea reprezintă, deci, acel atribut cu care este înzestrată hotărârea judecătorească pentru asigurarea eficacității acesteia în situația în care partea care a pierdut procesul, fiind condamnată să dea, să facă sau să nu facă ceva, nu înțelege să-și execute obligația de bunăvoie¹. Rezumând conținutul normativ al textului, se poate conchide că efectul executoriu este intim legat de existența în conținutul hotărârii a unei creanțe², în sens de obligație ce incumbă debitorului, rezultând *a contrario* că lipsa din hotărâre a unei asemenea creanțe nu satisface cerința executorialității, aceasta nefiind necesar a fi recunoscută de vreme ce hotărârea nu necesită ulterior o transpunere practică, concretă, cu efecte în planul schimbărilor intervenite în ordinea juridică dintre părți.

În acest sens, înțelegem să facem trimitere și la considerentele Deciziei nr. 3/2014 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept³, potrivit cu care *caracterul executoriu este asociat cu creanța, iar nu cu înscrișul ca atare și, atât timp cât legiuitorul a acordat contractelor de credit caracterul de titluri executorii, creanța însăși a devenit una executorie, astfel încât atributul executorialității nu se constituie într-un aspect de drept procesual, așa cum a susținut titularul sesizării, ci a devenit o calitate a creanței, care se transmite prin cesiune*. În același sens sunt și considerentele Deciziei nr. 4/2014 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept⁴. Deși cu privire la aceste două din urmă decizii menționate se poate afirma că nu pot fi reținute ca argumentație având în vedere soluțiile de respingere ca inadmisibile pe care le cuprind, menționăm că, în acord cu literatura de specialitate⁵ relevantă pe acest subiect, suntem de părere că orientarea pe care o oferă instanța supremă prin considerentele deciziilor de respingere a sesizărilor ca inadmisibile trebuie să fie obligatorie dat fiind scopul mecanismelor de unificare a practicii judiciare de asigurare a unui mod unic de interpretare și aplicare a normelor de drept. De altfel, asemenea îndrumări sau orientări date de instanța supremă în privința unor chestiuni de drept în considerentele deciziilor de respingere ca inadmisibile a sesizărilor de unificare a practicii sunt rezultatul fie al examinărilor hotărârilor judecătorești puse la dispoziție de instanțele naționale pe aspectul aplicării o bună perioadă de timp a normelor de drept în discuție, fie a modalității constante de statuare anterioară a instanței supreme, ceea ce justifică pe deplin valorificarea cu caracter obligatoriu a unor astfel de direcții.

Transpare astfel o fizionomie practică și tangibilă a puterii executorii, în sens de atribut cu valențe sesizabile de satisfacere a obligațiilor conținute în titlu, cu o perspectivă palpabilă, materială și nu doar intelectuală, plasând efectul hotărârii judecătorești în zona concreteții și eficacității.

Din această perspectivă se poate reține că nu pot fi supuse executării silite hotărârile prin care s-a pronunțat nulitatea sau rezoluțiunea unui act fără a se dispune și repunerea părților în situația anterioară (numai în acest din urmă caz dovedindu-și utilitatea puterea

---

¹ A. Nicolae, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae, *Noul Cod de procedură civilă comentat și anotat, Vol. I – art. 1-526*, ediția a II-a revizuită și adăugită, Ed. Universul Juridic, București 2016, p. 1206.

² În același sens, C.D.D. Samoilă, *Reflecții privind caracterul executoriu al anumitor hotărâri judecătorești*, https://www.juridice.ro/681887/reflectii-privind-caracterul-executoriu-al-anumitor-hotarari-judecatoresti.html#_ftn23.

³ Publicată în M. Of. nr. 437 din 16 iunie 2014.

⁴ Publicată în M. Of. nr. 437 din 16 iunie 2014.

⁵ L.C. Carcia, *Mecanisme de unificare a practicii judiciare în procesul civil*, Ed. Universul Juridic, București 2024, pp. 118-119 și doctrina acolo citată.

executorie a hotărârii), hotărârile date în materie de stare civilă cu excepția dispozițiilor privind rectificarea înregistrărilor în registrele de stare civilă ca urmare a modificărilor intervenite în statutul civil al persoanei (aceste din urmă dispoziții putând fi, de asemenea, aduse la îndeplinire pe cale silită), hotărârile conținând soluții de respingere a cererii (cu excepția părții referitoare la cheltuielile de judecată).

Executorialitatea se raportează, prin urmare, la existența în conținutul hotărârii a unei dispoziții care influențează cursul raporturilor juridice dintre părți, operează modificări în planul acestei relații, instituind obligații ori măsuri de natură practică, concretă. Spiritul reglementării puterii executorii a unei hotărâri evocă ideea de garanție a îndeplinirii efective, concrete a creanței din titlul executoriu. Cu titlu de exemplu pe această linie de gândire înțelegem să aducem în atenție Decizia nr. 39/1963 a Plenului Tribunalului Suprem, care a statuat că *dispozițiile instanței prin care se pronunță divorțul referitoare la pensia de întreținere a minorului au caracter executoriu dacă în fapt copilul minor se află în îngrijirea aceluia la care a fost stabilită locuința copilului*, afirmând astfel ideea de obligație concretă conținută de titlul executoriu a cărei aducere la îndeplinire este asigurată de garanția executorialității, punând în relație puterea executorie cu nevoia de satisfacere a unei creanțe.

Or, în ipoteza unei soluții de respingere a unei cereri, nu există o creanță conținută în hotărâre cu privire la care să se justifice asocierea unei forțe executorii, forță care și-ar dovedi, de altfel, profunda inutilitate în condițiile în care hotărârea nu cuprinde nicio dispoziție care să intervină în vreun fel în evoluția firească, continuă a situației juridice aflate în derulare. Îndreptățirea atașării efectului executoriu hotărârii se justifică exclusiv în considerarea unei obligații ce necesită suportul garanției de aducere la îndeplinire, rezultând că nu orice hotărâre căreia legea îi recunoaște forța executorie o și dobândește *de plano*, ci această putere se asociază doar pentru susținerea unei dispoziții a instanței ce necesită acțiuni, demersuri, fapte, lucrări ulterioare și asigurarea îndeplinirii lor, caracter care reflectă aptitudinea de a determina, prin însăși pronunțarea lor, modificări în ordinea juridică (par. 82 din Decizia nr. 81/2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii⁶).

Din perspectiva acestor raționamente, urmează să evaluăm – critic de această dată – considerentele cuprinse în par. 76 din Decizia nr. 2/2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii⁷, care prevăd că „*un raționament asemănător poate fi făcut și în ipoteza respingerii contestației la executare, în sensul în care executorialitatea procedurii decurgând din respingerea contestației debitorului presupune ca executarea să fie reluată de îndată, însă, dacă debitorul apelează încheierea, solicitând și suspendarea executării acesteia, admiterea cererii de suspendare a executării încheierii nu înseamnă altceva decât menținerea suspendării executării silite dispuse de prima instanță*”. De precizat este faptul că, prin decizia menționată, instanța supremă a stabilit că, în interpretarea și aplicarea sintagmei „*până la soluționarea contestației la executare*” din cuprinsul art. 719 alin. (1) C. pr. civ., suspendarea executării silite este limitată în timp până la soluționarea în primă instanță a contestației la executare, soluție care nu prezintă, însă, semnificație în investigația de față, fiind amintită exclusiv din rațiuni de analizare a considerentelor par. 76, care pun în lumină o recunoaștere de putere executorie unei hotărâri judecătorești de respingere a cererii.

⁶ Publicată în M. Of. nr. 194 din 28 februarie 2022.

⁷ Publicată în M. Of. nr. 342 din 5 aprilie 2021.

Instanța, reținând, în mod total surprinzător, că o soluție de respingere a contestației la executare va avea caracter executoriu, inserează un argument imprevizibil care lipsește de credibilitate însăși motivarea considerentului. Astfel, se observă că instanța supremă se referă la *executorialitatea procedurii decurgând din respingerea contestației debitorului*, ceea ce este de natură să deplaseze aspectul executorialității de la hotărârea căreia îi este atașat acest atribut la procedura de executare însăși, instanța continuând apoi pe linia aceluiași raționament cu consecința că *executorialitatea procedurii presupune ca executarea să fie reluată de îndată* (situația premisă în decizia menționată fiind că anterior respingerii contestației la executare fusese admisă cererea de suspendare a executării silite, al cărei efect, conform soluției instanței, urmează a înceta la data soluționării în primă instanță a contestației la executare). În mod practic, executarea continuă sau, în ipoteza analizată în soluționarea recursului în interesului legii, se reia nu ca efect al unei presupuse (chiar inexistente!) executorialități a procedurii, ci ca efect al inexistenței vreunei dispoziții a instanței care să (mai) impacteze în vreun fel cursul procedurii de executare. Imaginându-ne totuși că s-ar susține că reținerea instanței din cuprinsul par. 76 ar fi o eroare materială⁸, instanța urmărind să afirme în realitate executorialitatea hotărârii de respingere a contestației, continuarea nestingherită a procedurii de executare ar reprezenta o naturală derulare, fără întreruperi, a unor acte de executare care în mod normal se succedă unele altora în firescul etapelor execuționale, iar nu ca un presupus efect executoriu al unei soluții care nu influențează cu absolut nimic și nu marchează cursul procedurii sub niciun aspect, fiindu-i indiferentă.

Argumentul că prevederile art. 651 alin. (4) C. pr. civ. nu disting în funcție de soluția dispusă⁹ este insuficient prin el însuși în a susține caracterul executoriu al încheierii de respingere a contestației la executare de vreme ce activitatea de interpretare a legii civile este o operațiune complexă de determinare a conținutului și, prin urmare, a întinderii de aplicațiune a normei juridice, astfel încât aplicarea unei singure reguli de interpretare nu este îndestulătoare.

Am dori să subliniem o dată în plus că puterea executorie se raportează la hotărârea judecătorească și la creanța pe care aceasta o conține și nicidecum la procedura execuțională aflată în dinamică, executorialitatea fiind o garanție a eficienței hotărârii prin mecanismele execuționale organizate de lege. Or, procedura de executare silită alcătuită dintr-un ansamblu de instrumente legale nu are prin ea însăși putere executorie, astfel cum a argumentat eronat instanța supremă, ci constituie un procedeu de aplicare și realizare a chiar puterii executorii a hotărârii.

Având în vedere, așadar, greșita raportare a atributului executorialității la procedura de executare, iar nu la hotărârea judecătorească, ca efect al acesteia, instanța supremă și-a vulnerabilizat propria argumentație. Important de menționat este că această concluzie nu este de natură să infirme soluția pronunțată în soluționarea recursului în interesul legii cu privire la întinderea efectelor încheierii de suspendare a executării silite, ci doar să

---

⁸ Pentru opinia potrivit căreia încheierea de respingere a contestației are caracter executoriu, a se vedea G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil. 2. Judecata în căile de atac. Proceduri speciale. Executarea silită*, ed. a 6-a, revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2023, p. 605; B.A. Arghir, *Contestația la executare silită în procesul civil român*, Ed. Universul Juridic, București, 2025, p. 423; C.D.D. Samoilă, *Reflecții privind caracterul executoriu al anumitor hotărâri judecătorești*, https://www.juridice.ro/681887/reflectii-privind-caracterul-executoriu-al-anumitor-hotarari-judecatesti.html#_ftn23.

⁹ B.A. Arghir, *op. cit.*, p. 423.

subrezească raționamentul instanței fundamentat pe caracterul executoriu al hotărârii de respingere a contestației la executare.

Mai problematică apare, însă, a fi situația atunci când raționamentul instanței cuprins în par. 76 din Decizia nr. 2/2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii a fost preluat și de Decizia nr. 81/2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, reținând, în esență, și concludiv în par. 90 că *unicul demers prevăzut de lege, pe care părțile îl pot parcurge pentru a obține temporizarea executării silite cât timp are loc judecata căii de atac împotriva instanței de executare, este cel al suspendării executării încheierii atacate, procedură care exclude dreptul părților de a reitera cererea de suspendare a executării silite în calea de atac*. Continuând linia greșită de interpretare a executorialității hotărârii judecătorești și atașând acest caracter inclusiv unei hotărâri de respingere, instanța supremă răstoarnă întreaga construcție juridică a efectelor hotărârii judecătorești.

Soluția instanței supreme este greșită chiar și numai dacă abordarea problematicii în discuție este circumscrisă doar ipotezei în care hotărârea de respingere a contestației în primă instanță este pusă în relație cu cererea de suspendare a executării care fusese anterior admisă, întrucât reluarea cursului executării silite este urmarea firească a încetării efectelor măsurii suspendării și nicidecum ca efect (executoriu!) al hotărârii de respingere a contestației. Procedura de executare este în conexiune cu măsura de suspendare care i-a oprit temporar cursul, astfel că încetarea măsurii determină corelativ reluarea executării (dacă între timp actele de executare sau executarea silită nu au fost desființate de instanța de judecată ori acestea nu au încetat prin efectul legii), într-o asemenea situație neavând relevanță vreun caracter executoriu al hotărârii instanței, ci devenind incidente prevederile art. 719 alin. (1) C. pr. civ. coroborate cu cele ale art. 700 alin. (5) C. pr. civ.

Împrejurarea că instanța supremă a reținut că părțile nu au dreptul de a reitera cererea de suspendare a executării silite în calea de atac împotriva hotărârii instanței de executare nu constituie un argument solid pentru solubilizarea impedimentului statuat prin soluția obligatorie conținută de Decizia nr. 2/2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii prin recunoașterea posibilității suspendării executării încheierii atacate, întrucât o asemenea dezlegare se îndepărtează de la spiritul reglementării puterii executorii și a suspendării executării provizorii. Astfel, dispozițiile art. 450 C. pr. civ. reglementează suspendarea executării provizorii a hotărârilor de primă instanță, care, în situațiile prevăzute de lege, pot fi puse în executare provizoriu, chiar dacă sunt susceptibile de apel. Așadar, obiectul reglementării din art. 450 C. pr. civ. reprezintă o formă de suspendare a executării silite, dând posibilitate instanței superioare să corijeze eventualele erori săvârșite de prima instanță¹⁰, finalitatea constând în oprirea activității formelor de executare sau, după caz, preîntâmpinarea executării silite ce ar urma să se realizeze în baza chiar a titlului cu execuție provizorie.

Or, în cazul unei presupuse admisibile cereri de suspendare a executării încheierii de respingere a contestației la executare atacate, procedura de executare a cărei suspendare se urmărește se derulează nu în baza titlului (dacă se acceptă o asemenea idee) a cărui suspendare se solicită, ci în baza titlului executoriu care a stat la baza declanșării executării. Pentru obținerea efectului urmărit, calea de urmat nu era în niciun caz recunoașterea posibilității de suspendare a executării încheierii de respingere a contestației la executare atacate, ci recunoașterea întinderii efectului de suspendare a executării silite acordate de

¹⁰ A. Nicolae, în V.M. Ciobanu, M. Nicolae, *op. cit.*, p. 1249.

prima instanță până la soluționarea definitivă a contestației la executare. Cum însă un atare demers nu mai este posibil urmare statuărilor obligatorii ale instanței supreme prin Deciziile nr. 2/2021, respectiv nr. 81/2021 pronunțate în soluționarea unor recursuri în interesul legii și cum nici cererea de suspendare întemeiată pe prevederile art. 719 alin. (4) C. pr. civ. nu ar putea fi reiterată în calea de atac exercitată împotriva hotărârii instanței de executare (par. 88 din Decizia nr. 81/2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii) rezultă că, *de lege lata*, nu există niciun mecanism pentru obținerea suspendării cursului executării silite în calea de atac împotriva încheierii de respingere a contestației la executare.

Încă o observație se mai impune a fi făcută în context: în par. 80 din Decizia nr. 2/2021, se reține că *a accepta că suspendarea executării silite poate depăși, ca întindere, momentul soluționării în fond a contestației la executare ar echivala cu o pronunțare a primei instanțe dincolo de competențele sale, peste instanța de control judiciar, a cărei hotărâre este suverană asupra tuturor chestiunilor deduse judecării. În virtutea caracterului exclusiv incidental al cererii de suspendare a executării silite, o atare măsură procesuală excepțională poate fi dispusă de prima instanță doar în limitele cadrului procesual al soluționării contestației la executare.* Or, recunoașterea posibilității suspendării executării încheierii de respingere a contestației la executare în calea de atac a apelului cuplată cu argumentul forțat al instanței supreme din par. 76 (*admiterea cererii de suspendare a executării încheierii nu înseamnă altceva decât menținerea suspendării executării silite dispuse de prima instanță*) ar presupune tocmai infirmarea voalată a însuși raționamentului instanței supreme pe aspectul întinderii efectului de suspendare a executării silite acordate de prima instanță.

În plus, par. 79 din aceeași decizie [*raționamentul se impune deoarece, în cazul în care s-ar considera că suspendarea executării silite dispuse de prima instanță subzistă și ulterior dezinvestirii sale, ar însemna ca, în afară de negarea executorialității hotărârii date de instanța de executare cu privire la contestație, să se acorde și prevalență unei încheieri de suspendare a executării silite, care este rezultatul unei examinări sumare a temeiniciei contestației (neprejudicare/„pipăire” a fondului), în fața unei veritabile hotărâri judecătorești de fond, rezultat al unui examen, prin excelență, mult mai aprofundat*] pare, de asemenea, să contrazică întregul eșafodaj cu privire la recunoașterea caracterului executoriu încheierii de respingere a contestației la executare de vreme ce instanța supremă însăși, după ce neagă posibilitatea prelungirii efectului de suspendare a executării silite acordate de prima instanță dincolo de soluția energetică dată pe fondul contestației, ulterior recunoaște o asemenea posibilitate chiar împotriva acestei soluții prin oferirea remediului suspendării executării (!?) acesteia.

Toate acestea nu pot însemna decât o fragilizare a construcției instanței supreme atât pe aspectul unei așa-zise executorialități a încheierii de respingere a contestației la executare, cât și chiar (sau mai ales) pe fondul soluției pronunțate prin Decizia nr. 2/2021 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii.

Ca o concluzie intermediară pe acest palier, afirmăm că executorialitatea reprezintă acea aptitudine recunoscută unei hotărâri judecătorești de a asigura aducerea ei la îndeplinire (pe cale silită) în planul concret, manifest faptic, luând înfățișarea cea mai clară și reală a perceptibilității obiectului obligației. Aceasta presupune că o hotărâre de respingere nu poate revendica un atare conținut.

(ii) Abordând în continuare chestiunea obligativității hotărârii judecătorești, învederăm că, în condițiile art. 435 C. pr. civ., (1) *hotărârea judecătorească este obligatorie și produce efecte numai între părți și succesorii acestora.* (2) *Hotărârea este opozabilă oricărei*

terțe persoane atât timp cât aceasta din urmă nu face, în condițiile legii, dovada contrară. Textul reglementează modalitatea în care se produc efectele hotărârii judecătorești, cu valoare obligatorie¹¹, sub semnul relativității în raporturile dintre părți (și succesorii acestora) și în forma opozabilității față de terții neparticipanți la procedura judiciară, care vor putea face însă dovada contrară celor statuate prin hotărâre, în absența participării lor la proces¹².

Fără să ne propunem o analiză exhaustivă a acestui caracter al hotărârii, vom face doar câteva considerații generale și necesare pentru cursul analizei noastre. Astfel, opozabilitatea față de terți semnifică obligația tuturor de a respecta situația juridică rezultată din respectiva hotărâre și nu se confundă cu obligativitatea aceluiași efecte care funcționează în relația dintre părți. Pentru interesul studiului de față, ne vom opri asupra relativității efectelor hotărârii, acestea fiind obligatorii, părțile trebuind să li se supună, fie aducând la îndeplinire de bunăvoie dispozițiile instanței, fie recurgând la forța coercitivă a statului. Obligativitatea hotărârii se fondează, așadar, pe autoritatea acesteia, adică pe valoarea intrinsecă rezultată din exercitarea puterii jurisdicționale a judecătorului și imutabilitatea verificării jurisdicționale, care interzice o nouă judecată ulterioară atât sub forma excepției, cât și sub forma prezumției asupra situației juridice tranșate¹³.

Într-o manieră limpede, în doctrină¹⁴ s-a conchis în sensul că obligativitatea constituie rezultatul direct al autorității de lucru judecat al acesteia, soluția și considerentele instanței impunându-se părților cu consecințe directe în planul raportului juridic substanțial dintre acestea și implică și componenta de executare a celor dispuse de instanță, în cazul în care hotărârea cuprinde dispoziții apte de a fi aduse la îndeplinire pe această cale, care, de regulă, ar trebui să se facă de bunăvoie și, numai în caz contrar, prin intermediul executorului judecătoresc [art. 622 alin. (1) și (2) C. pr. civ.].

Putem aprecia, fără să greșim, credem, că obligativitatea are o compoziție duală, de esență intelectuală, fundamentată intrinsec pe autoritatea de lucru judecat și extrinsec pe executorialitate, plasându-se pe această linie de gândire între autoritatea de lucru judecat, căreia îi dă expresie și executorialitate, de al cărei suport are uneori nevoie. Dată fiind, însă, delimitarea normativă între diferitele segmente ale efectelor hotărârii judecătorești, urmează să facem o distincție terminologică și să afirmăm că obligativitatea, în înțelesul art. 435 alin. (1) C. pr. civ., semnifică acea însușire definitorie a hotărârii care ajută la prezervarea soluției date într-un litigiu de orice atingere ulterioară în componenta sa principală și în cea de eficiență benevolă.

În ceea ce privește componenta obligativității de eficacitate forțată, aceasta rămâne apanajul atributului de executorialitate căruia legiuitorul a înțeles să-i atașeze o semnificație distinctă, prin substanță și particularități și, astfel, să oblige interpretul la o înțelegere și la o aplicare exacte și corecte a normelor legale.

---

¹¹ A se vedea și: explicația expresiei „hotărâre judecătorească” în Enciclopedia Juridică Română F-Î, vol. III, Ed. Universul Juridic, București, 2022, p. 276; explicația expresiei „obligativitatea hotărârii judecătorești” în Enciclopedia Juridică Română O-P, vol. V, Ed. Universul Juridic, București, 2025, p. 62; explicația expresiei „opozabilitatea hotărârii judecătorești” în Enciclopedia Juridică Română O-P, vol. V, Ed. Universul Juridic, București, 2025, p. 167.

¹² A. Nicolae în V.M. Ciobanu, M. Nicolae, *op. cit.*, p. 1213.

¹³ A. Nicolae, *Relativitatea și opozabilitatea efectelor hotărârii judecătorești*, Ed. Universul Juridic, București, 2008, pp. 417-418.

¹⁴ N.H. Țiț, *Drept procesual civil. Partea generală. Judecata în primă instanță. Curs universitar*, Ed. Hamangiu, București, 2024, p. 668.

(iii) În încercarea de realizare a unei necesare corelații între puterea executorie și obligativitatea hotărârii, concluzionăm că, asigurând componenta reală, obiectivă a hotărârii judecătorești și dând eficiență dispozițiilor instanței prin care a tranșat definitiv situația juridică a părților, puterea executorie a hotărârii derivă din autoritatea de lucru judecat a acesteia și, în egală măsură, se fundamentează pe obligativitatea hotărârii care funcționează în relațiile dintre părți, dând expresie concretă ambelor atribute. Astfel, cele trei efecte (autoritatea de lucru judecat, obligativitatea și executorialitatea) se împletesc, se susțin și se potențează reciproc, dând expresie deplină rolului constituțional al puterii judecătorești, puterea executorie fiind garanția finală și deplină a satisfacerii creanței în componența sa concretă și tangibilă.

3. Semnificații conceptuale atipice în materia hotărârilor date în contestația la executare

Transpunând aceste considerente în materia contestației la executare, reținem existența anumitor particularități care conferă conceptelor cu care operăm semnificații aparte¹⁵ și poate surprinzătoare.

Astfel, dacă în regulă generală „puterea executorie” reprezintă acea valență care conferă hotărârii judecătorești valoarea unui titlu executoriu ce poate fundamenta o executare silită, astfel cum dispune art. 632 C. pr. civ., în materia hotărârilor date în contestația la executare, regula – existând și excepții – o reprezintă lipsa calității de titlu executoriu în sensul clasic al noțiunii.

Pornind în analiza de față de la efectele soluționării contestației la executare reglementate de art. 720 C. pr. civ., se observă că, în cazul admiterii contestației la executare, instanța va îndrepta ori anula actul de executare contestat, va dispune anularea ori încetarea executării înseși, va anula ori lămuri titlul executoriu. Nu ne vom referi aici – neavând relevanță în analiză – la ipotezele particulare în care se poate crea un veritabil titlu executoriu prin hotărârea dată în contestația la executare, în materii precum: împărțeala bunurilor comune, obligarea executorului la plata unei amenzi judiciare sau la plata de despăgubiri pentru paguba cauzată, obligarea contestatorului la despăgubiri pentru pagubele cauzate prin întârzierea executării sau la plata unei amenzi judiciare. Așadar, soluțiile de anulare, încetare a executării, anularea ori lămurirea titlului executoriu sunt de natură să influențeze cursul procedurii execuționale, în sensul obligativității adaptării comportamentului execuțional la dispoziția instanței, fără ca asemenea soluții să poată constitui temei pentru declanșarea unei executări silită în sensul cunoscut și clasic al noțiunii de „executorialitate”. Cu alte cuvinte, asemenea soluții presupun o conformare activă la măsurile dispuse de instanță în sensul ajustării în consecință a actelor execuționale în cadrul chiar a procedurii cenzurate, fără ca această conduită să presupună declanșarea unei alte executări silită.

De menționat este faptul că executarea silită, ca cea de-a doua fază a procesului civil, presupune un întreg arsenal de mecanisme și instrumente procedurale apte să susțină eficacitatea hotărârii cu care se finalizează judecata ca primă fază a procesului, iar orice incident ivit în cursul procedurii execuționale urmează a fi rezolvat în sensul asigurării clarității și fluenței acesteia. În acest context, evocăm doar cu titlu general că în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului s-a statuat că executarea unei hotărâri definitive pronunțate de orice instanță trebuie considerată ca parte integrală din „proces”, în sensul art. 6 din Convenție (a se vedea *Hornsby împotriva Greciei*, 19 martie

---

¹⁵ A se vedea în același sens și C.D.D. Samoilă, *op. cit.*